

07.06.2022

Pormestari

70 §**Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle tartuntatautilain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta**

HEL 2022-006527 T 03 00 00

VN/1527/2022

Päätös

Pormestari päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon tartuntatautilain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta:

Käsitteistöön liittyvät muutokset

Esitysluonnoksessa todetaan, että ”Teknisiä muutoksia tehdään pääosin käsitteistöön. Käsitteistö noudattaa sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevia käsitteitä. Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin osalta sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain 2 §:n 2 momentin mukaan Uudenmaan hyvinvointialueisiin ja Helsingin kaupunkiin sovelletaan lisäksi, mitä hyvinvointialueista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa tai muualla laissa, jollei tässä laissa toisin säädetä. Mainitun lain 2 §:n 5 momentissa säädetään muun ohella, että HUS-yhtymään sovelletaan lisäksi, mitä muualla laissa säädetään terveydenhuollon järjestämisestä. Edellä mainitusta sääntelystä johtuen, esityksessä muutettavissa tartuntatautilain säännöksissä viitataan pääsääntöisesti vain hyvinvointialueeseen, jolla tarkoitetaan myös Uudenmaan hyvinvointialueita ja Helsingin kaupunkia sekä soveltuvin osin HUS-yhtymään.”

Helsingin kaupunki katsoo, että selkeyden vuoksi esitysluonnosta tulee täydentää niin, että Helsingin kaupunki mainitaan erikseen kaikissa niissä säädöksen kohdissa, joissa siihen nyt on viitattu termillä hyvinvointialueet. Lisäksi termin hyvinvointialueet käyttö joissakin esitysluonnoksen kohdissa niin, että sillä viitataan hyvinvointialueisiin, Helsingin kaupunkiin ja HUS-yhtymään saattaa aiheuttaa epäselvyyttä.

Esitysluonnoksen 9.1 §:ssä todetaan, että ”Hyvinvointialueella ja HUS-yhtymällä on oltava riittävä osaaminen, toimintakyky ja valmius vastata tartuntatautien torjuntatyöstä ja siihen liittyvistä tehtävistä kaikissa järjestämisvastuulleen kuuluvissa palveluissa kaikissa tilanteissa.” Helsinki katsoo, että käytetty ilmaisu ”kaikissa tilanteissa” on epätarkka ja velvoittaa rajattomaan varautumiseen kaikkien äärimmäistenkin tilanteiden osalta ja se tulisi poistaa.

07.06.2022

Pormestari

Esityksen 9.3 §:ään tulisi lisätä, että hyvinvointialueen lisäksi myös HUS-yhtymä ohjaa ja tukee sosiaalihuollon ja terveydenhuollon toimintayksiköitä ja kuntia lääketieteellisellä asiantuntemuksellaan tartuntatautien torjunnassa sekä kehittää alueellisesti tartuntatautien diagnostiikkaa ja hoitoa sekä selvittää epidemioita yhdessä kuntien kanssa, sillä HUSin niin kutsuttu mobiiliyksikkö tukee ja ohjaa Uudellamaalla varsinkin yksityisten sote-toimintayksiköiden tartunnantorjuntaa.

Tartunnan jäljitykseen liittyvistä lainsäädännön muutostarpeista

Helsinki haluaa kiinnittää huomiota siihen, että tartuntatautilakiin liittyviä sellaisia kiireellisiä muutostarpeita, joihin tulee ryhtyä välittömästi. Tartuntatautilaissa on oltava riittävät ja tehokkaat työkalut epidemian hillintään tilanteessa, jossa tarvitaan laajamittaista karanteeniin ja eristykseen asettamista samaan tapaan kuin aiemmin koronaviruspandemian aikana on tehty.

Helsinki on useissa aiemmissa lausunnoissa ja kuulemisissa kiinnittänyt huomiota siihen, että tartuntatautilakia ei ole suunniteltu nopeasti etenevän pandemian olosuhteisiin. Sen keskeiset eristämistä ja karanteeniin määräämistä koskevat säännökset soveltuvat vain hyvin rajattujen ja paikallisten tartuntatilanteiden hallitsemiseen.

Tartunnan saaneen nopea eristäminen ja tartunnalle altistuneen nopea karanteeniin asettaminen voivat tietyissä tilanteissa (kuten tilanteet olivat koronaviruspandemian alkuvaiheessa) olla avainasemassa tartuntaketjujen katkaisussa ja epidemian laajan väestöleviämisen hillitsemisessä.

Nykyisin voimassaolevan tartuntatautilain mukaan vain tartuntataudeista vastaava lääkäri tai kiireellisessä tapauksessa muu julkisessa terveydenhuollossa toimiva laillistettu lääkäri voi päättää karanteenista ja eristyksestä. Hallinto-oikeuksien ratkaisukäytännössä on vaadittu välitön suullinen tai kirjallinen tartuntataudeista vastaavan lääkärin antama päätös, jotta karanteeni tai eristys ovat lainmukaisia. Esimerkiksi muu tartunnan jäljittäjä ei voi tartuntataudeista vastaavan lääkärin ohjeistusta noudattaen antaa tietoa eristämisestä tai karanteenista ilman, että em. lääkäri on ensin tehnyt yksilökohtaisen päätöksen asiassa.

Herkästi tarttuvassa yleisvaarallisessa tai sellaiseksi perustellusti epäillyssä tartuntataudissa tartuntoja voi tapahtua lyhyessä ajassa lukumääräisesti hyvin paljon. Jotta mahdollisesti tartuttavat henkilöt saadaan eristettyä nopeasti, eristämisiä tai heille altistuneiden karanteeniin asettamista tulee voida tehdä muiden tehtävään koulutettujen henkilöiden toimesta tartuntataudeista vastaavan lääkärin antaman yleispäätöksen tai -ohjeistuksen perusteella.

07.06.2022

Pormestari

On selvää, että tällaisessa kiireellisessä tilanteessa etenkin tartuntataudeista vastaavien lääkärien tulee voida keskittyä erilaisten yleisohjeistusten laadintaan (jäljitys, ikääntyneiden hoiva, muut sosiaali- ja terveyspalvelut, muu yhteiskunta) ja haasteellisimpiin konsultaatioihin. Muu lääkäriyövoima on puolestaan varattu infektiopotilaiden hoitoon, muuhun epidemiasta johtuvaan työhön ja peruspalvelujen jatkuvuuden turvaamiseen.

Tartunnanjäljitys on erittäin resurssi-intensiivistä työtä ja eristyksen tai karanteenin tarve arvioidaan useimmiten varsin pitkän henkilökohtaisen haastattelun kuluessa noudattaen kansallisia ja alueellisia viranomaisohjeita.

Esimerkiksi Helsingissä on parhaimmillaan tehty yli tuhat tartunnanjäljitystä päivässä. Lääkäriyövoimaa ei voida tällaisessa tilanteessa osoittaa edes suullisten päätösten antamiseen.

Tartunnanjäljitystä tekeville henkilöillä tulee luonnollisesti olla mahdollisuus konsultoida tarvittaessa tartuntataudeista vastaavaa lääkäriä kuten tälläkin hetkellä. Mikäli edelleen vaadittaisiin varsinaista tartuntataudeista vastaavan lääkärin tekemää yksilökohtaista kirjallista päätöstä, se tulee voida antaa selkeästi myöhemmin.

Eristäminen ja karanteeni tarkoittavat henkilön liikkumisvapauden rajoitusta, jolla puututaan perusoikeuksien ydinalueelle. Punninnassa on kuitenkin huomioitava, että karanteenin ja eristyksen on toteuduttava viiveettä, jotta se olisi vaikuttavaa. Ilman edellytyksiä riittävän nopeisiin eristystoimiin ei pystytä suojaamaan muiden ihmisten henkeä ja terveyttä.

Pikaiset lainsäädäntötoimet ovat tarpeen järjestelmän uskottavuuden säilyttämiseksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi**Liitteet**

- 1 Lausuntopyyntö 11.5.2022 (1)
- 2 Lausuntopyyntö 11.5.2022, liite, esitysluonnos (1)
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 24.5.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi**Käyntiosoite**
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>**Puhelin**
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783**Y-tunnus**
0201256-6**Tilinro**
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

07.06.2022

Pormestari

Otteet**Ote**

Sosiaali- ja terveystoimisto

Otteen liitteetEsitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano**Tiedoksi**Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunginkanslia**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Sosiaali- ja terveystoimisto pyytää 8.6.2022 mennessä lausuntoa tartuntatautilain muuttamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta (liitteet 1 ja 2). Pääosin tekniset muutokset johtuvat hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistusta koskevasta lainsäädännöstä. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2023.

Ehdotetuilla muutoksilla tartuntatautilaki päivitetään vastamaan uutta rakenteellista toimintakenttää ja järjestämisvastuuta. Myöhemmin on tarkoitus valmistella laajempi sisällöllisiä muutoksia koskeva uudistus.

Ministeriölle annettava lausunto perustuu sosiaali- ja terveystoimialan valmistelemaan lausuntoon (liite 3).

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna**Liitteet**

- 1 Lausuntopyyntö 11.5.2022 (1)
- 2 Lausuntopyyntö 11.5.2022, liite, esitysluonnos (1)
- 3 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 24.5.2022

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

07.06.2022

Pormestari

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunginkanslia

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

07.06.2022

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 70 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

07.06.2022

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 07.06.2022.